

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/258/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817209145
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7817209145.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobkyne X. T., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXX, zast. T. Konyovou, nar. X.XX.XXXX, bytom O. XXX, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7437/147, IČO: 36234176, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., pobočka Piešťany, Teplická 7434/147, o neplatnosť právneho úkonu a zaplatenie 1.052,55 € prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku 15Csp/195/2017-133 z 27.4.2018 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o povinnosti žalovanej platiť žalobkyni a vo výroku o trovách konania v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) konanie v časti o nároku na určenie, že zmluva o úvere č. 6005032068 zo dňa 20.5.2010 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná a v časti nároku, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 € zastavil, určil že úver č. 6005032068 zo dňa 20.5.2010, ktorý bol uzatvorený medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 1.052,55 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že úver zo zmluvy č. 6005032068 zo dňa 20.05.2010 uzavretý medzi ňou a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, že žalovaný je povinný vydať jej z tejto úverovej zmluvy bezdôvodné obohatenie vo výške 1.052,55 €, žiadala ďalej určiť, že predmetná zmluva o úvere je neplatná, domáhala sa vyplatenia primeraného finančného zadostučinenia v sume 500 € a napokon žiadala nahradiť trovy konania.

3. Skutkovo žalobu odôvodnila, tým, že dňa 20.5.2010 uzavrela so žalovaným spotrebiteľskú, vopred ním naformulovanú úverovú zmluvu č. 6005032068, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 650 €. Zmluva obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky, spočívajúce v tom, že v zmluve boli nečitateľné zmluvné podmienky, resp. veľmi obtiažne čitateľné, zmluva bola v rozpore s § 9 ods. 2 písm. k/, resp. § 11 ods. 11 písm. a/ z. č. 129/2010 Z.z. , preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vytkla ďalej, že pred uzatvorením zmluvy nebola správne informovaná o RPMN, že podľa Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“) úverovej zmluvy ak sa klient oneskorí so splácaním úveru, je spoločnosť oprávnená požadovať, aby klientovi vykonával platca jeho mzdy mesačnú zrážku zo mzdy vo výške dvojnásobku pravidelnej mesačnej splátky, stanovenej v úverovej zmluve, maximálne však do výšky, ktorú pripúšťajú platné právne predpisy, a to až do uhradenia dlžných splátok úveru, čo nie je možné považovať za dohodu o zrážkach zo mzdy, pretože táto bez osobitného vyjadrenia je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Namietala, že žalovaný ako veriteľ, formulárovou zmluvou do prejavu vôle

žalobkyne uzavrieť zmluvu o úvere, o ktorú mala žalobkyňa záujem a ktorú uzatvoriť aj chcela, zahrnul aj uzavretie ďalšej zmluvy, a to poisťnej zmluvy. Uvedené zmluvné ustanovenie neumožňovalo žalobkyni ako spotrebiteľovi uzavrieť zmluvu o úvere bez toho, aby súčasne nebola prejavená samostatne vôľa k uzavretiu zmluvy o poistení, vzhľadom na strojom vyplnené okienko (x) v rubrike č. 58, nie ručným písmom žalobcu. Zmluvné dojednanie nebolo obsiahnuté v zmluve ani ako alternatíva umožňujúca spotrebiteľovi výber, či želá alebo nie uzavrieť zmluvu o poistení, ide teda o jednostranný prejav vôle žalovaného a takéto zmluvné dojednanie je v rozpore s ochranou dobrej viery a rozumného očakávania spotrebiteľa, vnucuje spotrebiteľovi určité správanie, pričom zvýhodňuje poskytovateľa služby ako príjemcu plnenia, čo spôsobuje nerovnováhu zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedenú neprijateľnú zmluvnú podmienku, následkom je neplatnosť zmluvného dojednania o uzavretí poisťnej zmluvy. Samotná zmluva o úvere už len v kontexte uvedených neprijateľných a nekalých podmienok svojím obsahom ako aj účelom odporuje zákonu a obchádza ho a ako celok sa prieči dobrým mravom, a tak je neplatná od počiatku. Žalobkyňa okrem iného pripojila vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré po oboznámení sa s ňou vyjadrilo názor, že zmluva neobsahuje povinné náležitosti, ktoré podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy musela obsahovať, vzhľadom k čomu sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, že v zmluve absentuje uvedeným ustanovením požadovaný údaj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a zároveň zmluva obsahuje neprijateľné podmienky. Zároveň MS SR odporučilo požadovať bezdôvodné obohatenie v prípade, ak došlo k úhrade vyššej sumy ako bola poskytnutá istina.

4. Žalobkyňa písomným podaním doručeným súdu dňa 24.4.2018 oznámila, že berie žalobu čiastočne späť a to v časti, v ktorej sa domáhala určenia neplatnosti úverovej zmluvy č. 6005032068 zo dňa 20.5.2010 a v časti, v ktorej sa domáhala zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 €. V tejto časti súd konanie podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil.

5. Súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania zistil, že dňa 20.5.2010 uzavreli žalobkyňa a žalovaný na formulárovom tlačive nazvanom „úverová zmluva“ č. 6005032068 zmluvu, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver, že v časti „úver“ tejto formulárovej zmluvy boli vyplnené údaje: výška kreditného limitu (úverového rámca) 650 €, výška mesačnej splátky 4 % z dlžnej čiastky, RPMN 26,28 %, 11, 88%, priemerná hodnota úrokovej miery pre kreditné karty 19,5 %, že po údajoch o predajcovi je minimalistickým písmom uvedené, že termín splatnosti mesačnej splátky je vždy k 20. dňu v mesiaci, ako variabilný symbol sa uvádza číslo zmluvy. Prílohu zmluvy tvorili pravidlá programu pre kreditnú kartu TESCO. Súd ďalej uzavrel, že žalobkyni bolo poskytnutých 650 € a táto žalovanému uhradila 1.702,55 €. Súd konštatoval, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje údaj podľa ust. § 4 ods. 2 písm. h/ zákona o spotrebiteľských úveroch, a to úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. V zmluve sú uvedené dve rôzne úrokové sadzby vo výške 26,28 % a 11,88 %, pričom zároveň v dolnej časti predmetnej zmluvy je uvedené, že táto je v závislosti na výške vyčerpanej čiastky s odkazom na Sadzobník. Súd uvedenie dvoch rôznych úrokových sadzieb v predmetnej úverovej zmluve, kde je pri určení konkrétnej výšky úverovej sadzby odkaz na Sadzobník poplatkov, považoval za neurčité, a preto neplatné ustanovenie, a mal za to, že v predmetnej úverovej zmluve nie je uvedená ročná úroková sadzba tak, ako to vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. V zmluve nie je uvedená ani konečná splatnosť úveru, a to ani príkladom pri jednorazovom vyčerpaní celej sumy úverového rámca a minimálnej splátke 4 % mesačne. Splatnosť jednotlivých splátok k 20. dňu v mesiaci je uvedená iba drobným písmom nasledujúcim po texte obsahujúcom jednotlivé náležitosti zmluvy a taktiež absentuje náležitosť pod písm. i/ § 4 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. (súd mal zrejme na mysli z. č. 258/2001 Z.z., pozn. odvolacieho súdu).

6. Súd ďalej argumentoval, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala ani obligatórnu náležitosť, ktorou je ročná percentuálna miera nákladov (t.j. celkové náklady spotrebiteľa na úver - všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru); táto ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd vyjadril názor, že ročná percentuálna miera nákladov sa dá určiť na začiatku revolvingového vzťahu, pretože v tomto období výška úveru, úroky, poplatky a obdobie úverového vzťahu vychádza z počtu splátok, ktoré sú vlastne v tomto čase zistiteľné. Iná je situácia v priebehu tohto úverového vzťahu v podobe revolvingového úveru, no napriek tomu nemožno pripustiť situáciu, že uvedenie jednotlivých čiastok úveru by bolo svojvoľné, pretože musí obsahovať prehľadné vymedzenie povinnosti dlžníka tak, aby sa vedel už na začiatku úverového vzťahu zorientovať, aké nároky vo vzťahu k nemu môže žalobca uplatniť. Súd citoval

z rozsudku Krajského soudu v Banské Bystrici sp. zn. 17Co 215/2012 zo dňa 10.10.2012: „Uvedený zákon (§ 4 ods. 2 g/ zákona o spotrebiteľských úveroch) v rámci prístupového procesu do Európskej Únie zaviedol tzv. spotrebiteľský úver v súlade so smernicou Európskej rady č. 87/102/EHS za účelom prehlbenia slobody služieb a sprehľadnenia finančných služieb - k čomu slúži aj informačná povinnosť vo vzťahu k spotrebiteľovi ohľadom ročnej percentuálnej miery nákladov, úrokov či iných poplatkov. Tento zákon (v súčasnosti zrušený neskorším zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov) upravoval podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa, pričom pokiaľ v § 4 ods. 2 písm. g/ určil ako zákonnú náležitosť stanovenie RPMN (bez rozlíšenia, či ide o revolving, resp. iný druh úveru) akcentujúc jej dôležitosť zákonným znením, že ak nie je RPMN uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalobca ako dodávateľ finančnej služby a profesionál na finančnom trhu nemôže túto skutočnosť opomínať, resp. zanedbávať“. V zmluve o úvere absentovali aj predpoklady pre výpočet tejto RPMN, čo v zmysle § 4 ods. 2 písm. j/ zákona č. 258/2001 Z. z., tiež spôsobuje, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Súd zdôraznil, že zo zmluvy ani zo žiadnej listiny predloženej žalovaným nebolo možné vyvodiť záver, že by bol spotrebiteľ preukázateľne pred uzavretím zmluvy informovaný o úverovom limite, o nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, o spôsobe výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, o podmienkach, za ktorých môže byť zmluva zmenená, a o spôsobe a termíne skončenia zmluvného vzťahu. Išlo o tak závažnú súčasť samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nevyhnutnú k tomu, či sa spotrebiteľ zmluvu rozhodne uzavrieť alebo nie, že podľa názoru súdu nestačilo, aby v rámci spotrebiteľských zmlúv takéto dojednanie bolo zahrnuté iba do cenníka alebo obchodných podmienok, ktoré pripravil dodávateľ, a spotrebiteľ ich obsah neovplyvnil, ale musia byť zahrnuté do textu samotnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorú spotrebiteľ podpisuje. Obchodné podmienky neboli individuálne dojednané so žalobkyňou a neboli ňou podpísané. Súd zdôraznil, že obchodné podmienky nemôžu slúžiť na to, aby do nich dodávateľ zakomponoval dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné alebo obligatórne náležitosti, ktoré majú byť uvedené priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ tak dodávateľ postupoval, nepočínal si v právnom vzťahu so spotrebiteľom poctivo a takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Poukázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013, podľa ktorého náležitosti so závažnými dôsledkami pre spotrebiteľa nemôžu byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale musia byť priamo súčasťou spotrebiteľskej zmluvy (listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája teda svoj podpis). Zmluva o revolvingovom úvere neobsahovala ani ďalší zákonom vyžadovaný údaj a to priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver, platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj absenciu tohto údaja zákon o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 3 sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru.

7. Právne vec súd posudzoval podľa § 52 ods. 1 až 4, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 2 písm. h/, g/, i/, j/, k/, § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že medzi stranami bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, ktorý vyplýva najmä z ust. § 3 ods. 5 z. č. 250/2007 Z.z. a § 11 ods. 4 z. č. 129/2010 Z.z. a takéto žaloba je v súlade s § 137 písm. c/ CSP, že naliehavý právny záujem je daný, pretože len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklaroványm vyslovením bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a deklaroványm vyslovením neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky môže následne argumentovať vo vzťahu k žalovanej, že žalobkyňa v postavení spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami a nekalými obchodnými praktikami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., z čoho taktiež vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti uzavretej úverovej zmluvy (viď predchádzajúce body odôvodnenia) a skonštatoval, že žalobkyňa mala povinnosť vrátiť žalovanému len požičanú sumu a všetko, čo zaplatila navyše, zaplatila bez právneho dôvodu a žalovaný sa na jej úkor obohatil o 1.052,55 €, ktorú sumu má žalobkyňa vrátiť a súd mu túto povinnosť uložil.

8. Vo vzťahu k námietke premlčania nároku žalobkyne týkajúceho sa zmluvy, ktorú vzniesol žalovaný súd uviedol, že pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia plyní jednak subjektívna dvojročná premlčacia doba plynúca odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a

kto sa na jeho úkor obohatil, a jednak objektívna trojročná premlčacia doba plynúca odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. desaťročná pri úmyselnom obohatení. V danom prípade však podľa názoru súdu bolo potrebné aplikovať desaťročnú premlčaciu dobu, pretože bezdôvodné obohatenie žalovaného súd považoval za úmyselné. Žalovaný má dlhodobu v predmete činnosti poskytovanie úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Preto ak žalovaný v zmluve neuviedol podstatné náležitosti v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. (§ 4 ods. 2 v spojení s § 4 ods. 3) ide nepochybne o úmyselné porušenie zákona, čo spôsobuje záver, že bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo, je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne. Z tohto dôvodu je podľa názoru súdu v spotrebiteľských veciach potrebné vychádzať zo všeobecnej desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty, kde úmysly spoločnosti obohacovať sa na úkor spotrebiteľov sú zrejmé, kde žalovaný má vedomosť z judikovaných rozhodnutí o zneužití práva, a preto v predmetom právnom vzťahu strán sporu je potrebné aplikovať objektívnu desaťročnú premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 2 OZ (poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/87/2011). Pokiaľ sa jedná o plynutie subjektívnej lehoty, táto začala plynúť až vtedy, keď sa žalobkyňa dozvedela, že k vzniku bezdôvodného obohatenia došlo, pričom o tomto sa dozvedela až pri poznaní svojej právnej situácie pri príprave žaloby v septembri 2017, teda neuplynula jej ani subjektívna lehota na uplatnenia nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Táto okolnosť je navyše nepochybná, keďže žalobkyňa opakovane vstupovala do právnych vzťahov pre ňu zjavne nevýhodných bez toho, aby si bola vedomá zneužívania jej práv zo strany žalovaného (napr. rozsudky Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/84/2015, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/177/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/85/2017, a ďalšie). Žalovaný nijako netvrdil a nepreukázal, že sa žalobkyňa dozvedela o tom, že sa na jej úkor žalovaný bezdôvodne obohatil skôr. Podľa súdu preto žaloba bola podaná v rámci premlčacej subjektívnej dvojročnej lehoty.

9. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania z dôvodu rovnakého pomeru úspechu žalobkyne a žalovaného (50 : 50), čo odôvodnil poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP.

10. Rozsudok vo výrokoch o určení, že úver je bezúročný a bezpoplatkový, o povinnosti zaplatiť žalobkyni 1.052,55 € a trovách konania napadol včas podaným odvolaním žalovaný z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1/ písm. f/ a h/ CSP, t.j. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a priznal žalovanému náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania. Vytkol súdu, že sa vôbec nezaoberal jeho tvrdením, že žalobkyňa z poskytnutého revolvingového úveru vyčerpala súhrnne sumu 873,75 € (ako o tom svedčí prehľad výšky čerpania žalobkyňou na danej úverovej zmluve z 25.4.2018) a nie ako uviedol súd v odôvodnení sumu 650 €. Išlo o revolvingový úver, ktorý sa pravidelne čerpal a dopĺňal, preto je nesprávne výšku úverového rámca vo výške 650 €, dojednanú v úverovej zmluve, považovať za výšku vyčerpaného úveru. Rozdiel medzi výškou vyčerpaného úveru a uhradenou istinou predstavuje sumu 855,69 € (1.729,44 - 873,75), s čím sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku vôbec nevysporiadal. V súvislosti s 10 ročnou premlčacou dobou žalovaný poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/847/2014-104 zo 16.9.2015, sp. zn. 17Co/376/2015 z 22.6.2016 a uviedol, že neboli splnené podmienky na uplatnenie 10 ročnej premlčacej doby, lebo nebol preukázaný úmysel žalovaného, že v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na jej základe, skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Spôsob uzavretia zmluvy nepreukazuje úmysel žalovaného bezdôvodne sa na úkor žalobkyne obohatiť. Úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne nemožno vyvodiť len z tej skutočnosti, že žalovaný neuviedol v úverovej zmluve náležitosti, ktoré podľa zákona v nej mali byť. Ak nie sú splnené podmienky na desaťročnú premlčaciu dobu, platí trojročná objektívna premlčacia doba, ktorá plynie odo dňa, keď došlo k reálnemu získaniu bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba musí plynúť v rámci objektívnej doby, ktorú nemožno prekročiť. Nie je možné domáhať sa svojho nároku po márnom uplynutí objektívnej doby a odvolávať sa na neuplynúcu dvojročnú subjektívnu dobu. Žalovaný ďalej uviedol, že v danom prípade neboli splnené procesné podmienky na podanie žaloby z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu na určení bezúročnosti a bezpoplatnosti úverovej zmluvy, ktorého existenciu mala preukázať žalobkyňa, pričom naliehavý právny záujem musí existovať a byť preukázaný nielen v čase začatia konania, ale aj v čase, keď bol rozsudok vyhlásený. Nedostatok naliehavého právneho záujmu je dôvodom k zamietnutiu žaloby bez toho, aby sa súd zaoberal vecou

v jej merite. Poukázal na to, že novela zákona č. 129/2010 Z.z. zákonom č. 279/2017 Z.z., ktorým sa s účinnosťou od 1.1.2018 v § 11 ods. 4 upravila možnosť pre spotrebiteľa domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru nie je aplikovateľná na prípad žalobkyne, nakoľko k uzatvoreniu úverovej zmluvy došlo na základe právnej úpravy zákona č. 258/2001 Z.z., teda úpravou účinnou do 11.6.2010 a nie podľa zákona č. 129/2010 Z.z. Možnosť aplikácie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. spätne aj ohľadne právnych vzťahov alebo právnych skutočností z právnych vzťahov vzniknutých pred 11.6.2010 nemožno vyvodiť ani z jeho prechodných ustanovení. Prvoinštančný súd v odôvodnení poukázal na ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., na základe ktorého sa spotrebiteľ mohol domáhať určenia neplatnosti, prípadne bezúročnosti a bezpoplatnosti úverovej zmluvy. Predmetné ustanovenie však neumožňuje spotrebiteľom podávať určovacie žaloby, ktorými je aj konkrétna žaloba v tomto konaní, ale len žaloby na ochranu proti porušeniu práv a povinností zo strany porušiteľa. Pokiaľ ide o výšku RPMN, ktorá podľa názoru súdu v zmluve absentovala, žalovaný uviedol, že výšku RPMN nie je možné pri revolvingovom úvere určiť, pretože sa úver čerpá a dopĺňa, a tak sa menia údaje relevantné pre výpočet RPMN. Odkázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011, sp. zn. 6Co 95/2010, podľa ktorého, „...keďže predmetná vec sa týka revolvingového úveru a RPMN nie je dobre možné stanoviť, nebolo možné stotožniť sa s prvostupňovým súdom, že pre neuvedenie RPMN je úver podľa § 4 zákona bez úrokov a bez poplatkov.“ Pri danom type úveru nie je možné stanoviť splátkový kalendár s rozkladom splátok vopred, nakoľko klient má stanovený úverový rámec a je len na jeho rozhodnutí, koľko z neho mesačne na svoju spotrebu vyčerpá. Okrem toho je každý mesiac informovaný o výške dlžnej sumy, o výške aktuálnej sumy na čerpanie, o týždennom limite a podobne. Žalovaný dal do pozornosti rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 zo dňa 9.11.2016 pokiaľ ide o nevyhnutnosť rozkladu splátok, ktorý uviedol odpoveď na prejudikálnu otázku týkajúcu sa rozkladu splátok tak, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Keďže revolvingový úver je, ako bolo už uvedené, pravidelne sa obnovujúci, je zrejmé, že pri tomto type úveru je úverová zmluva uzatvorená na dobu neurčitú a preto nie je možné určiť presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Neznamená to však, že veriteľ by túto náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere opomenul. Ukončenie zmluvy je uvedené v úverových zmluvných podmienkach Hlavy 4 § a 8, ktorú žalovaný predložil ako dôkaz k podanému odvolaniu. K uvedeniu duálnej úrokovej sadzby v úverovej zmluve žalovaný uviedol, že on ako veriteľ pri poskytovaní revolvingového úveru nemôže dopredu vedieť, aké čiastky bude žalobca ako spotrebiteľ čerpať. Priamo v úverovej zmluve je však uvedený odkaz na Sadzobník, ktorý je súčasťou úverovej zmluvy, a ktorý predložil aj ako dôkaz k podanému odvolaniu, a hneď na prvej strane poskytuje informáciu o presnej výške úrokovej sadzby, t.j. pre vyčerpanú čiastku nižšiu ako 1.000 € sa aplikuje úroková sadzba vo výške 26,28 %, pre vyčerpanú čiastku vyššiu ako 1.000 € sa uplatní úroková sadzba vo výške 11,88 %. Žalovaný preto považuje aj túto náležitosť za splnenú a uvedenú korektné v zmysle zákonného ustanovenia. Zmluva o úvere spĺňa všetky náležitosti platného právneho úkonu, bola uzatvorená v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

11. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že zotráva na svojom vyjadrení z 27.4.2018.

12. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 v spojení s ust. § 367 ods. 2 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379 ods. 1 CSP).

14. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolaním nebol napadnutý rozsudok vo výrokoch, ktorými bolo konanie o určenie neplatnosti zmluvy a o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zastavené. Preto rozsudok v tejto (odvolaním nenapadnutej) časti nadobudol právoplatnosť a nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

15. Žalovaný v podstatnom namieta, že nárok žalobkyne je premlčaný tak v subjektívnej dvojročnej, ako aj v objektívnej trojročnej dobe, pričom za nenáležitú označil argumentáciu žalobkyne o desaťročnej objektívnej premlčacej dobe.

16. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).

17. Vzájomný vzťah dvojročnej subjektívnej a trojročnej, resp. desaťročnej objektívnej premlčacej doby je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vznieseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu fakticky došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr, ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie (viď uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017, 1 Cdo 67/2011).

18. Plynutie objektívnej premlčacej doby je upravené bez akejkoľvek závislosti na subjektívnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení získanom na jeho úkor; v zmysle § 107 ods. 2 OZ objektívna premlčacia doba plynie odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo (R 25/1986). Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, kedy skutočne (fakticky) došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia.

19. Argumentácia žalobkyne o desaťročnej premlčacej dobe predpokladá, že zo strany žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu. Pri úmyselnom zavinení bezdôvodného obohatenia musí byť zastúpená tak vedomostná ako vôľová zložka zavinenia (pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka). Definícia úmyselného zavinenia vyplýva z ust. § 15 Trestného zákona, podľa ktorého je trestný čin spáchaný úmyselne, ak páchatel' a/ chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, b/ vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí bol s tým uzročený. Priamym úmyslom sa v zmysle § 15 písm. a/ Trestného zákona rozumie to, keď páchatel' chcel spôsobom uvedeným v (trestnom) zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený trestným zákonom - ak páchatel' chcel porušiť alebo ohroziť chránený záujem, musel vedieť aj o tom, že bude konať protiprávne. Pri nepriamom úmysle páchatel' vie, že svojím konaním ohrozí záujem chránený (trestným) zákonom a pre prípad, že sa tak stane, je s tým uzročený. Z pohľadu civilného práva sa analogicky jedná o úmyselné získanie bezdôvodného obohatenia jedného subjektu na úkor druhého subjektu.

20. Súd prvej inštancie posúdil bezdôvodné obohatenie žalovaného ako úmyselné, pričom za úmysel žalovaného považoval okolnosti spočívajúce v odbornosti žalovaného, ktorý v zmluve neuviedol podstatné náležitosti v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. (§ 4 ods. 2 v spojení s § 4 ods. 3), čo súd vyhodnotil

ako nepochybné úmyselné porušenie zákona, spôsobujúce, že bezdôvodné obohatenie, ktoré takýmto spôsobom vzniklo, je bezdôvodným obohatením získaným úmyselne.

21. Odvolací súd posudzujúc túto otázku dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 238/2017 z 18.10.2018, podľa ktorého „samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov, samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). Ako bolo už vyššie uvedené, v predmetnom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia, aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je treba aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu dobu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaražuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase, kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota“. Dovolací súd v tomto svojom rozhodnutí poukázal aj na to, že „v prípade, ak nebankový subjekt (veriteľ) koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. Čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také (iné) vady, že je ako celok neudržateľná, a preto je v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.“ Dovolací súd skonštatoval, že samotný fakt, že nebankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi, je v postavení profesionálneho podnikateľa, vo všeobecnosti bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa.

22. Súd prvej inštancie pri stanovení 10 ročnej premlčacej doby pre bezdôvodné obohatenie v danej veci nevychádzal z naznačených hľadísk a jeho rozhodnutie o tejto otázke je preto predčasné. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní, vychádzajúc zo záverov vyslovených v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, dôkladne sa zaoberať posúdením otázky premlčania, začiatkom plynutia objektívnej 3-ročnej prípadne aj 10-ročnej premlčacej doby, pričom pozornosť pri 10-ročnej premlčacej dobe zameria najmä na dôkladné zistenie a odôvodnenie skutočností, pre ktoré dospel k záveru o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Svoju pozornosť takisto zameria na posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej 2-ročnej doby, t.j. kedy žalobkyňa získala znalosť o takých skutkových okolnostiach, z ktorých mohla vyvodiť zodpovednosť žalovaného za bezdôvodné obohatenie.

23. K spôsobu posudzovania začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby odvolací súd poznamenáva, že z rozhodovacej činnosti sú mu známe úvahy niektorých súdov prvej inštancie, vychádzajúce z toho, že o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa bezdôvodne obohatil, sa žalobca dozvedel v okamihu, keď mu to v súvislosti so splnomocnením na zastupovanie v spore oznámil advokát. Takéto úvahy nie sú správne, pretože nereflektujú, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil v zmysle ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vtedy, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pričom skutočnosť získania informácií tiež o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia (napríklad o tom, ako možno právne kvalifikovať jeho nárok), nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantná (por. napr. uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017 zo dňa 10.1.2018). V právnej praxi tento názor pri posudzovaní nárokov na vrátenie neprávom zaplatených úrokov alebo poplatkov zo spotrebiteľských zmlúv viedol k záveru, že nakoľko sa znalosť zákona sa predpokladá, spotrebiteľ disponuje už pri uzavretí spotrebiteľskej zmluvy skutkovými informáciami, čo v zmluve chýba alebo odporuje zneniu zákona, a preto pokiaľ plnil na základe zmluvy neplatnej z týchto dôvodov, od počiatku

plnil s vedomím skutočností objektívne umožňujúcich poznanie, že sa tým veriteľ na jeho úkor obohatil. V prípade posúdenia úverových zmlúv ako bezúročných a bezpoplatkových, preto začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby časovo splyva s okamihom úhrady tej ktorej sumy, ktorú nad rámec skutočne poskytnutých peňazí dlžník veriteľovi zaplatil. V kontexte viacerých rozhodnutí, v ktorých NS SR vyšiel z tohto názoru (mimo už zmieneného uznesenia sp. zn. 3 Cdo 169/2017 tiež v rozhodnutiach 1 Cdo 67/2011, 5 Cdo 121/2009 a 8 Cdo 163/2018) ho možno podľa názoru odvolacieho súdu bezpochyby považovať už za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe. Pokiaľ názoroví oponenti tohto riešenia akcentujú osobitosťou postavenia spotrebiteľa v právnom vzťahu z bezdôvodného obohatenia v prípadoch bezúročných a bezpoplatkových úverov, odvolací súd poukazuje na to, že NS SR medzi inými i v uznesení sp. zn. 3 Cdo/169/2017 z 10.1.2018 formuloval závery o začatí plynutia subjektívnej premlčacej doby v obdobnej právnej situácii, o akú ide aj v prejednávanej veci, teda v prípade spotrebiteľa domáhajúceho sa vrátenia úrokov a poplatkov zaplatených na základe bezúročnej a bezpoplatkovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva tiež, že zmyslom spotrebiteľskej ochrany je dosiahnuť rovnováhu práv a povinností dodávateľa a spotrebiteľa, narušenú ich nerovnakou vyjednávacou silou a schopnosťou a nie narúšať rovnováhu účastníkov právnych vzťahov, ktorá z podstaty všeobecnej záväznosti právnej úpravy prirodzene vyplýva. Podľa názoru odvolacieho súdu niet právneho, ekonomického a ani iného rozumného dôvodu preto, aby zákonné podmienky plynutia premlčacích lehôt boli posudzované vo vzťahu k spotrebiteľom inak ako v prípade ostatných fyzických a právnických osôb. Zmluva o úvere medzi stranami sporu bola uzavretá v roku 20.5.2010. Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch bol vyhlásený v Zbierke zákonov a dňom jeho uverejnenia platí domnienka, že sa stal známym pre každého, koho sa týka. Treba preto vychádzať z toho, že žalobkyňa v čase uzavretia zmluvy vedela (mala vedieť), že ak v zmluve chýbajú podstatné náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona, napr. údaj o RPMN, úver je bezúročný a bez poplatkov. Reálne sa preto dozvedela, že na jej úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom, v ktorom zaplatila úrok, ktorý nebola povinná zaplatiť. Aj keď žalobkyňa je spotrebiteľka a nie je známa práva, došlo by k neprimeranej ochrane jej práva, pokiaľ by začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia bol posunutý na deň, kedy sa mala dozvedieť napr. od svojej splnomocnenej zástupkyne alebo z médií, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na jej úkor.

24. Pre stanovenie počiatku plynutia objektívnej premlčacej doby (ako bolo aj vyššie uvedené) je rozhodujúci okamih, kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo. Všeobecne je týmto dňom ten deň, kedy by si oprávnená osoba mohla svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatniť po prvýkrát, t.j. kedy mohla podať žalobu (actio nata), pričom nie je rozhodujúce, či bola v situácii, ktorá mu uplatnenie práva prípadne znemožňovala. Ide o objektívne určený počiatok behu premlčacej doby, ktorý sa odvíja od právnych skutočností, prípadne udalostí, ktorých vznik či existencia sú nezávislé od úrovne vedomia (znalostí) oprávneného subjektu zodpovednostného vzťahu. Trojročná objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť úhradou jednotlivých splátok na zaplatenie úveru, každá čiastková platba sa premlčuje samostatne a samostatne sa posudzuje aj prípadné omeškanie s jej vydaním (objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne, v okamihu, kedy došlo k plneniu).

25. Pokiaľ boli v zmluve uzavretej medzi stranami sporu splátky úveru dojednané tak, že obsahovali splátku istiny aj úveru (ako v prejednávanej veci), bezdôvodné obohatenie vzniknuté z dôvodu preplatenia istiny v dôsledku sankcionovania veriteľa bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z., z dôvodu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere chýbali niektoré náležitosti požadované vyššie uvedeným zákonom, začne vznikať bezdôvodné obohatenie vždy až po prijatí prvého plnenia, ktorým dlžník preplatí istinu úveru (všetky platby dlžníka sú v takomto prípade s ohľadom na sankciu bezúročnosti započítavané len na istinu úveru). Od uvedeného momentu začne zároveň plynúť objektívna premlčacia doba.

26. K spôsobu posúdenia procesnej prípustnosti určovacej žaloby odvolací súd poznamenáva, že právna teória a ani aplikačná prax súdov nateraz nie sú úplne zajedno v tom, či určenie neplatnosti právneho úkonu možno zahrnúť pod hypotézu ust. § 137 písm. c/ CSP, výslovne zakladajúceho procesnú prípustnosť len určovacej žaloby smerujúcej k určeniu, či tu právo je alebo nie je; nepredpokladá však výslovne procesnú prípustnosť tiež žaloby o určenie právnej skutočnosti, medzi inými tiež i neplatnosti právneho úkonu. Jedna názorová skupina vychádza z doslovného výkladu ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP a zo striktného rozlišovania medzi určením práva a určením právnej skutočnosti; tá druhá zase z extenzívneho výkladu zákonnej úpravy s akcentovaním príbuznosti vymedzenia a druhej kontinuity

s ust. § 80 písm. c/ O.s.p., procesného predpisu platného do 30.6.2016, ktorý i keď zakladal podľa svojho výslovného znenia (obdobne ako dnešná úprava) procesnú prípustnosť určenia či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, právna prax z neho jednotne odvodzovala procesnú prípustnosť i žalôb o určenie iných právnych skutočností, medzi inými i žalôb smerujúcich k určeniu neplatnosti právnych úkonov, pokiaľ na takomto určení bol naliehavý právny záujem. Podľa úvah odvolacieho súdu, požiadavka spravodlivej a účinnej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov, vyjadrená v čl. 2 ods. 1 CSP a potreba ústavne konformného výkladu vyjadrená v čl. 3 ods. 1 CSP zahŕňajúca v sebe i zreteľ na ústavnú garanciu prístupu k súdu (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR) vo svojej podstate vylučujú úplné vyňatie súdnemu prieskumu právne významných skutočností, pokiaľ na ich určení je inak naliehavý právny záujem, nakoľko nie je reálne, a prax to už i potvrdila, aby každá takáto skutočnosť bola bezo zvyšku označená v zákone. Praktický život, pri spotrebiteľských zmluvách zvlášť, totiž prináša najrozmanitejšie právne situácie, spravodlivé usporiadanie ktorých nemôže spočívať len v určení existencie či neexistencie práva. Naliehavý právny záujem na takejto žalobe, ktorý je nevyhnutnou náležitosťou jej dôvodnosti, musí vždy preukázať ten, ktorý sa domáha určovacou žalobou vyslovenia neplatnosti (v tomto prípade určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti), a tento je súd povinný skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti každého jednotlivého prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobkyňou navrhovaného rozhodnutia. S prihliadnutím na to, že žalobkyňa sa v konaní samostatným výrokom domáhala aj plnenia spočívajúceho vo vydaní bezdôvodného obohatenia, súd prvej inštancie ako predbežnú otázku musel riešiť otázku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy, posudzujúc ju z hľadiska naplnenia náležitostí podľa zákona č. 258/2001 Z.z. Žalobkyňa preto podľa úvah odvolacieho súdu nemá v tomto konkrétnom prípade naliehavý právny záujem domáhať sa osobitným výrokom určenia bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru, ktorú otázku súd riešil ako otázku predbežnú pri rozhodovaní o bezdôvodnom obohatení. Právne postavenie žalobkyne by sa ani pri vyslovení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru osobitným výrokom nezmenilo a teda rozhodnutie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru neslúži v danej veci potrebám praktického života.

27. Žalovaný svojimi odvolacími námietkami v intenciách uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. So zreteľom na dôvody, na podklade ktorých prvoinštančný súd k tomuto záveru dospel, bola pre posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku v intenciách odvolateľom uplatneného odvolacieho dôvodu v odvolacom konaní kľúčovou právnou otázkou úplnosti úverovej zmluvy z hľadiska obsahových náležitostí vyžadovaných ust. § 4 ods. 2 písm. g/ (údaj o konečnej splatnosti úveru), ust. § 4 ods. 2 písm. i/ (údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov), ust. § 4 ods. 2 písm. j/ (údaj o RPMN úveru) ako aj ust. § 4 ods. 2 písm. k/ (údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere) zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase jej uzavretia.

28. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, teda v skutkových okolnostiach z právnej normy vodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

29. Súd prvej inštancie záväzkový právny vzťah strán, v ktorom žalovaný konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti a žalobkyňa nesporne v takomto postavení nevystupovala (§ 52 ods. 3 a 4 OZ) celkom správne posúdil ako spotrebiteľský podľa ust. § 52 a nasl. OZ a správne aplikoval na úverovú zmluvu uzavretú medzi žalovaným ako dodávateľom a žalobkyňou v hmotnoprávnom postavení spotrebiteľa tiež zák. č. 258/2001 Z. z. I napriek tomu, že na posudzovaný prípad prvoinštančný súd aplikoval správnu normu, sčasti ju nesprávne interpretoval.

30. Žalovaný v odvolaní súdu prvej inštancie celkom dôvodne vytýkal, že pri interpretácii rozhodujúcej vnútroštátnej úpravy, ktorá je výsledkom transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (ďalej tiež len „smernica 2008/48/ES“), nezohľadnil ňou stanovený cieľ. Žalovaný sa v priebehu konania pred súdom prvej inštancie na

ustanovenia smernice výslovne odvolával, ale i bez toho bolo povinnosťou prvoinštančného súdu posúdiť jej zhodu s rozhodujúcimi vnútroštátnymi ustanoveniami, aby preveril, či táto smernica bola transponovaná správne a či nie je namieste použiť jej nepriamy alebo priamy účinok. Odvolací súd sa v tejto súvislosti nemohol stotožniť s právnym názorom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého explicitné vyjadrenie pravidla správania sa vo vnútroštátnej norme vylučuje možnosť hľadania jej účelu a zmyslu cestou jej eurokonformného výkladu. V tomto názore nie je podľa odvolacieho súdu dostatočne premietnutá skutočnosť, že ustanovenia smernice v záujme požiadavky harmonizácie právnych systémov členských štátov EÚ musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou, s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia jej cieľa. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na záver formulovaný Ústavným súdom SR (ÚS SR) v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016, v zmysle ktorého je povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve na súdnu ochranu, nielen ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Nezastupiteľným zdrojom poznania a aplikácie práva EÚ je tiež judikatúra ESD, ktorá je jedinou inštitúciou EÚ oprávnenou podávať jej záväzný výklad. Odvolací súd pripomína, že prejudiciálny rozsudok je spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva EÚ, ktoré sa v ňom nachádzajú, síce priamo záväzný len pre vnútroštátny súd, ktorý formuloval prejudiciálnu otázku (Benedetti, 52/76, 3.2.1977, Zb. s.163, bod 26), ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch (Milch, Fett aEierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s.165, bod 2), avšak nemožno prehliadať, že judikatúra ESD má najmä zabezpečovať jednotný výklad práva EÚ a cez to jeho rovnaké uplatňovanie v jednotlivých členských štátoch. Preto v prípadoch, kedy ESD podáva právny výklad ustanovení európskeho práva, či už v jednotlivých rozhodnutiach, alebo na žiadosť súdov členských štátov, či iných orgánov a inštitúcií EÚ, má judikatúra ESD všeobecnú záväznosť. To znamená, že týmto výkladom ESD sa musí riadiť nielen súd, ktorý o výklad požiadal, či štát alebo inštitúcia EÚ, ktorej je rozhodnutie určené, ale všetky členské štáty, ich orgány a obyvateľstvo, ako aj samotné orgány EÚ. Možno preto konštatovať, že judikatúra ESD má povahu prameňa európskeho práva. Zároveň platí, že ESD výkladom únieho ustanovenia objasňuje zmysel a pôsobnosť vykladaného ustanovenia už od okamihu, kedy toto ustanovenie nadobudlo účinnosť. ESD interpretované ustanovenie musia vnútroštátne súdy aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli alebo boli založené pred vynesením prejudiciálneho rozsudku. Prejudiciálny rozsudok totiž nemá konštitutívny, ale deklaratórny charakter (Kempter, C-2/06, 12.2.2008, Zb. s. I-411, bod 35; KühneHeitz, C-453/00, 13.1.2004, Zb. s. I-837, bod 21; Blaizot, 24/86, 2.2.1988, Zb. s.379, bod 27). Z pohľadu týchto všeobecných východísk odvolací súd konštatuje, že žalovaný sa v rámci svojej obrany v priebehu konania pred súdom prvej inštancie dôvodne dovoľával nielen eurokonformného výkladu rozhodujúcej vnútroštátnej úpravy, zodpovedajúceho cieľom smernice, ale v jeho intenciách tiež použitia interpretačných záverov vyplývajúcich z rozhodnutia ESD vo veci C42/15 zo dňa 9.11.2016 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na to, že v tomto rozhodnutí ESD medzi iným podal tiež výklad článku 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48/ES z pohľadu potreby vymedzenia v úverovej zmluve tiež štruktúry mesačných splátok v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú, stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tento záver premietol vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018 NS SR, v ktorom k spôsobu aplikácie ust. § 9 ods. 2 písm. l) zák. č. 129/2010 Z. z., v znení účinnom do 30.4.2018, ktorý zodpovedá na posudzovaný prípad aplikovanému ust. § 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 258/2001 Z. z., skonštatoval potrebu interpretácie tohto ustanovenia v tom zmysle, že nevyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky a že pokiaľ predmetné ustanovenie hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t.j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahrňuje istinu, úroky a iné poplatky (por. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 146/2017 zo dňa 22.2.2018). Odvolací súd poznamenáva, že k záverom formulovaným v tomto rozhodnutí sa NS SR prihlásil aj vo svojom neskoršom uznesení sp. zn. 3Cdo 56/2018 zo 17.4.2018 a opakovane tak urobil tiež v ďalšom svojom rozhodnutí - v uznesení sp. zn. 7 Cdo 98/2018 z 30.1.2019. S týmto právnym názorom sa z už vyjadrených dôvodov odvolací súd bez výhrad stotožňuje.

31. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu vo svojom rozhodnutí vyšiel z nesprávnej interpretácie tiež ust. § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z. z., ktoré stanovuje ako jednu z obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Súd prvej

inštalácie podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku vyšiel prísne z textu tohto zákonného ustanovenia a dospel k záveru, že pod údajom o konečnej splatnosti úveru nemožno rozumieť iné, než označenie presného dňa konečnej splatnosti úveru. Odmietol pritom pripustiť tiež, aby vyjadrenie presného údaja o konečnej splatnosti úveru mohlo byť nahradené údajmi o zročnosti a o počte splátok, hoc umožňujú objektívnu určiteľnosť konečnej splatnosti úveru. S takýmto spôsobom právneho posúdenia tejto otázky sa odvolací súd nemohol stotožniť.

32. V prvom rade je potrebné súdu prvej inštalácie vytknúť, že spôsob výkladu dotknutej normy v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite nevysvetlil. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že text právnej normy nie vždy zodpovedá jej pravému významu (zmyslu) a preto jazykový výklad nevyhnutne nie je schopný vyriešiť zložitejšie interpretačné problémy, ku ktorým v praxi bežne dochádza. Výlučné používanie jazykového výkladu vedie často k objektívne nespravodlivým záverom. Najvyšší súd SR vo svojom uznesení sp. zn. 6 M Cdo 22/2010 v tejto súvislosti vyjadril, že je neakceptovateľným momentom aplikácie práva taká jeho realizácia, ktorá vychádza výlučne z rigorózneho jazykového výkladu dotknutých ustanovení. Jazykový výklad je len počiatočným spôsobom prístupu k aplikácii právnej normy; je len východiskom pre objasnenie a ujasnenie si jeho obsahu a účelu, k čomu ostatne slúži celý rad ďalších postupov, ako je výklad logický, systematický, výklad e ratione legis a pod. Súd teda nie je absolútne viazaný iba doslovným znením zákonných ustanovení, ale môže (a v niektorých prípadoch musí), ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z princípov, ktoré majú svoj základ v ústavne konformnom právnom poriadku ako významovom celku, ho vyložiť tak, aby závery jeho výkladu boli vo všeobecnosti akceptovateľné a objektívne realizovateľné, inak povedané, aby súd nedospel k výkladu, ktorý význam a účel normy naostatok poprie a sťažuje alebo dokonca znemožní jej realizáciu. Interpretácia (výklad) teda slúži na zistenie skutočného významu (zmyslu) právnej normy a jej zamýšľaného pôsobenia. V prípade právnej normy sa interpretáciou snažíme spoznať význam a odstrániť prípadné jej nejasnosti za účelom správneho pochopenia a následného správneho použitia právnej normy v praxi. Podľa názoru formulovaného ÚS SR v jeho náleze sp. zn. III. ÚS 341/07 v prípade výkladu ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód - jazyková, logická, systematická, teleologická, historická a komparatívna - absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Interpretovaný záver súdu prvej inštalácie týmto požiadavkám právnej praxe podľa posúdenia odvolacieho súdu nezodpovedá. Prvoinštančný súd si pri aplikácii dotknutej normy dostatočne neuvedomil, že aj v spotrebiteľských sporoch musí rozhodnutie súdu smerovať k spravodlivému a vyváženému usporiadaniu pomerov strán, tak aby sa spotrebiteľovi v okolnostiach prípadu dostalo primeranej spotrebiteľskej ochrany za súčasného rešpektovania poctivo nadobudnutých práv dodávateľa. Súd prvej inštalácie bezpochyby opomenul na vec nazerať takouto optikou spravodlivosti, keďže vo svojich úvahách nereflektoval, že zákonná požiadavka uvedenia v úverovej zmluve tiež údaja o konečnej splatnosti úveru nebola samoučelná, ale jej skutočným zmyslom bolo vytvorenie právnej garancie toho, aby spotrebiteľ mohol jednoducho posúdiť výhodnosť podmienok poskytnutého úveru a následne aby mohol bezproblémovo realizovať práva a povinnosti, ktoré preňho z úverovej zmluvy vyplývajú. To v úvahách o spôsobe interpretácie ust. § 4 ods. 2 písm. g/ zák. č. 258/2001 Z. z. na posudzovaný prípad nevyhnutne musí viesť k otázke, či vymedzenie konečnej splatnosti úveru vyjadrením počtu splátok a ich splatnosti môže objektívne viesť k sťaženiu rozhodovania spotrebiteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu tak tomu nie je, pretože údaje o počte splátok a o ich splatnosti umožňujú spotrebiteľovi bez potreby špeciálnych znalostí či zručností a bez osobitej pozornosti či vynaloženia neprimeraného úsilia len jednoduchým úsudkom termín konečnej splatnosti, pokiaľ by aj bol popri údajoch o počte splátok a ich splatnosti preňho dôležitý, odvodiť. Odvolaciemu súdu sa v tejto súvislosti žiada poznamenať, že potreba vyjadrenia exaktného údaja o konečnej splatnosti úveru bude opodstatnená len v prípadoch, keď sa spôsob splácania úveru alebo i ďalšie úverové podmienky vyznačujú takými zvláštnosťami, ktoré jednoduchú určiteľnosť konečnej splatnosti neprimerane sťažujú. Nemožno prehliadať, že ani pri hľadaní účelu a zmyslu posudzovaného zákonného ustanovenia, rovnako ako v prípade údaja o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, nemožno prehliadať ciele smernice 2008/48/ES a v tejto súvislosti tiež interpretačné závery ESD, formulované vo vzťahu k určitej vyjadrenia časových aspektov realizácie úverovej zmluvy a k následkom absencie niektorých jej náležitostí. ESD v tejto súvislosti v už niekoľkokrát zmienenom rozhodnutí C42/15 formuloval tiež, že z pohľadu smernice 2008/48/ES nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Zároveň tu ESD skonštatoval, že zmyslu a cieľu smernice zodpovedá predpoklad takej vnútroštátnej úpravy

a jej výklad vnútroštátnymi orgánmi, ktoré za bezúročný a bezpoplatkový považujú úver pri absencii niektorej z náležitostí uvedených v článku 10 ods. 2 smernice len pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Z toho vyplýva, že ani potreba eurokonformného výkladu neumožňuje interpretovať zákonnú požiadavku vyjadrenia údajov o konečnej splatnosti úveru tak rigorózne ako to urobil súd prvej inštancie.

33. Odvolací súd sa však napriek vyššie uvedenému stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že posudzovaný úver je bezúročný a bezpoplatkový z iného, súdom prvej inštancie konštatovaného dôvodu, a to chýbajúcemu údajovi o ročnej percentuálnej miere nákladov a celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, vypočítaných na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 2 písm. j/ z. č. 258/2001 Z.z.) ako aj chýbajúcemu údajovi o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok (§ 4 ods. 2 písm. k/ z.č. 258/2001 Z.z.).

34. Súd prvej inštancie po správnom vyriešení predbežnej otázky o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru opomenul zohľadniť námietky žalovaného o celkovej sume úveru vyčerpanej žalobkyňou. Súd v bode 25. odôvodnenia skonštatoval, že žalovaná (správne má byť žalobkyňa, pozn. odvolacieho súdu) čerpala 650 € a uhradila žalovanému 1.702,55 € a žalovaný to žiadnym spôsobom nerozporoval. Toto tvrdenie nie je správne, pretože žalovaný namietal, že žalobkyňa čerpala 873,75 € (č.l. 115) a predložil prehľad čerpania na predmetnej úverovej zmluve. Súd sa s touto námietkou žalovaného žiadnym spôsobom nezaoberal, preto je jeho rozhodnutie v tejto súvislosti nepreskúmateľné.

35. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie odstrániť vytýkané nedostatky svojho doterajšieho rozhodovania, najmä pokiaľ ide o posúdenie námietky premlčania (uvedie ako posudzoval objektívnu a subjektívnu premlčaciu dobu, kedy začalo vznikáť bezdôvodné obohatenie, z akých dôkazov vychádzal a ako tieto vyhodnotil pri ustálení momentu začatia plynutia týchto premlčacích dôb) a vysporiada sa so všetkými právnymi a skutkovými tvrdeniami a relevantnou argumentáciou sporových strán a opätovne o žalobe rozhodne, pričom nové rozhodnutie súd riadne odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby bolo zrozumiteľné, presvedčivé a preskúmateľné a bude reagovať a vyporiada sa tiež so skutočnosťami, ktoré žalovaný uviedol v podanom odvolaní.

36. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) a povinnosti zaplatiť súdny poplatok zo žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).